

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Бердянський державний педагогічний університет

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
ЗА НАПРЯМОМ

Спеціальна освіта (вчитель-дефектолог, дефектолог)

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою БДПУ
27.03. 2025
протокол № 9/3.5

Освітня програма вводиться в дію з
01.04.2025
Ректор: _____ Ігор БОГДАНОВ
(наказ № 14 від 28.03.2025)

Запоріжжя, 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

СХВАЛЕНО

Методичною радою БДПУ
від «25.02.2025 протокол № 4
Голова
 Ольга ГУРЕНКО

ПОГОДЖЕНО

начальник навчального
відділу БДПУ
 Ольга ШУБІНА
« 25 » 02 2025

Ініційовано

кафедрою прикладної психології та логопедії
від 24.12.2024 р.
(протокол № 6)
завідувач кафедрою:

 Олена СТАРИНСЬКА

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

1. **Ревуцька Олена Володимирівна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри прикладної психології та логопедії Бердянського державного педагогічного університету.
2. **Лопатіна Ганна Олександрівна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри прикладної психології та логопедії Бердянського державного педагогічного університету.
3. **Линдіна Євгенія Юріївна**, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри прикладної психології та логопедії Бердянського державного педагогічного університету.
4. **Старинська Олена Віталіївна**, кандидат психологічних наук, доцент кафедри прикладної психології та логопедії Бердянського державного педагогічного університету.

1. Профіль освітньої програми підвищення кваліфікації за напрямом: Спеціальна освіта (вчитель-дефектолог, тифлопедагог)

1. Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Бердянський державний педагогічний університет Кафедра прикладної психології та логопедії
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації педагогічних кадрів «Спеціальна освіта (вчитель-дефектолог, тифлопедагог)»
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Свідоцтво про підвищення кваліфікації, 5 кредитів ЄКТС
Наявність акредитації	Дозвіл на провадження освітньої діяльності з підвищення кваліфікації керівних та педагогічних кадрів, спеціалістів установ та закладів освіти; та підвищення кваліфікації за акредитованими програмами (Наказ МОН України №117л від 02.06.2017)
Передумови	Вища освіта
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До 01.07.2030__ року.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://bdpu.org.ua/opp/certification-training/
2. Мета освітньої програми	
Формувати загальні та фахові компетентності для успішного здійснення професійної діяльності у сфері спеціальної освіти, забезпечення високої якості навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами та корекційно-розвивальної роботи з ними	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	A1 Освіта/Педагогіка A6 Спеціальна освіта
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна; орієнтує на актуальні питання підвищення кваліфікації
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Підвищення кваліфікації для отримання глибоких знань щодо виконання професійних завдань та обов'язків освітнього та інноваційного характеру в галузі спеціальної освіти
Особливості програми	Спрямованість інтеграцію теоретичної та практичної підготовки в рамках підвищення кваліфікації для забезпечення ефективної професійної діяльності
4. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Проблемно-орієнтоване навчання, яке проводиться у формі лекцій, семінарів, практичних занять, консультацій, самостійного вивчення, виконання кваліфікаційної роботи на основі нормативно-правових актів, підручників, посібників, періодичних наукових видань тощо
Оцінювання	Вхідне та вихідне діагностування; Захист кваліфікаційної роботи
5. Програмні компетентності (за стандартом)	
Інтегральна компетентність (ІК)	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-

	педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів дефектології і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
<i>Загальні компетентності (ЗК)</i>	ЗК-1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК-3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК-4. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК-5. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК-6. Здатність працювати в команді. ЗК-7. Здатність до міжособистісної взаємодії. ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів)
<i>Спеціальні компетентності (СК)</i>	СК-1. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності. СК-2. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами. СК-3. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення. СК-4. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження. СК-5. Здатність до системного психолого-педагогічного супроводу сім'ї, яка виховує дитину з особливими освітніми потребами. СК-6. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації. СК-7. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої суспільної інтеграції. СК-8. Здатність будувати гармонійні відносини з особами з психофізичними порушеннями, їхніми сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.
6. Програмні результати навчання (РН)	
РН1. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.	
РН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.	
РН-3. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.	
РН-4 Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.	
РН-5. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.	
РН-6. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту,	

мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.	
РН-7. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби раннього втручання, розвитку і корекції, навчання і виховання, реабілітації і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.	
РН-8. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами.	
РН-9 Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.	
РН-10. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога.	
РН-11. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.	
РН-12. Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.	
РН-13 Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.	
РН-14. Застосовувати у професійній діяльності медико-біологічні знання, клінічні підходи до визначення обмежень функціонування та освітніх труднощів осіб з особливими освітніми потребами задля забезпечення ефективного корекційно-розвиткового впливу.	
РН-15. Адаптувати підходи та методи спеціальної освіти для ефективної роботи в післявоєнний період на деокупованих територіях, забезпечуючи соціальну адаптацію та психологічну підтримку осіб з особливими освітніми потребами.	
РН-16. Розробляти та впроваджувати інклюзивні освітні програми, що сприяють здоров'ю та благополуччю осіб з особливими освітніми потребами, для досягнення цілей сталого розвитку: якісної освіти (Ціль 4) та зменшення нерівності (Ціль 10).	
7 . Ресурсне забезпечення реалізації програми	
<i>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</i>	Освітній процес забезпечується науково-педагогічними працівниками, які відповідають вимогам Постанови Кабінету Міністрів від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти». Підвищення кваліфікації зі спеціальності 016 «Спеціальна освіта» (вчитель-дефектолог) здійснюється докторами педагогічних наук, доктором філософських наук, кандидатами педагогічних наук, кандидатами психологічних наук. З метою підвищення фахового рівня всі науково-педагогічні працівники мінімум один раз на п'ять років проходять стажування. Випусковою є кафедра прикладної психології та логопедії. Середній вік викладачів кафедри – 36 років.
<i>Специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення</i>	Під час навчання з використанням дистанційних технологій в період воєнного стану освітній процес повністю інтегровано в онлайн-платформи Moodle та Zoom з персоніфікованим доступом, що забезпечує високу гнучкість та доступність навчання. Такі ресурси, як електронна бібліотека, репозиторій, і додаткові онлайн-ресурси є основою для підтримки наукової та навчальної діяльності здобувачів вищої освіти і академічного персоналу. Це сприяє продовженню ефективної освітньої та наукової роботи, а також забезпеченню доступності, безбар'єрності та інклюзивності освітнього простору незалежно від фізичного розташування учасників освітнього процесу.
<i>Специфічні характеристики інформаційного та</i>	– офіційний веб-сайт БДПУ http://bdpu.org/ , що містить інформацію про освітні програми, навчальну, наукову і виховну діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контакти тощо;

навчально-методичного забезпечення	– точки бездротового доступу до мережі Інтернет; – електронна бібліотека БДПУ http://library.bdpu.org/; – віртуальне навчальне середовище Moodle; – доступ до міжнародних наукових баз даних Reseach4Life, Scopus, Web of Science; – навчальні і робочі плани, графіки освітнього процесу, навчально-методичні комплекси і матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів, програми практик, методичні рекомендації щодо виконання курсових робіт (проектів), кваліфікаційних робіт (проектів).
------------------------------------	--

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційні роботи)	кількість годин (кредитів)	Форма підсумкового контролю
Обов'язкові компоненти ОП			
Модуль 1. Соціально - гуманітарний			
1.1.1.	Сучасні освітні парадигми та компетентнісний підхід	2	Комплексне діагностування (КД)
1.1.2.	Нормативно-правове забезпечення освітнього процесу	2	КД
1.1.3.	Безпека та благополуччя в освітньому середовищі	6	КД
1.1.4.	Комунікативна компетентність педагога	6	КД
Разом		16 (0,53)	
Модуль 2. Професійно-фаховий			
2.1.1.	Актуальні проблеми спеціальної (корекційної) освіти	14	КД
2.1.2.	Інноваційні технології в спеціальній освіті	24	КД
2.1.3.	Діагностика та корекція розладів аутичного спектру	24	КД
2.1.4.	Психокорекція порушень інтелектуального розвитку	12	КД
2.1.5.	Інклюзивна освіта та індивідуалізація навчання	24	КД
2.1.6.	Спеціальні (альтернативні) засоби спілкування в спеціальній педагогіці	8	КД
2.1.7.	Технології формування соціального інтелекту осіб з порушенням інтелектуального розвитку	8	КД
Разом		114 (3,8)	
Модуль 3. Діагностико-аналітичний			
3.1.	Вхідне комплексне діагностування	2	вхідне тестування
3.2.	Настановне заняття	2	
3.3.	Вихідне комплексне діагностування	2	вихідне тестування
3.4.	Захист дослідницьких проектів (підсумкових робіт)	14	публічний захист
Разом		20 (0,67)	
Загальний обсяг освітньої програми		150 (5)	

3. Форма атестації

Атестація слухачів освітньої програми підвищення кваліфікації за напрямом: Спеціальна освіта (вчитель-дефектолог; тифлопедагог) проводиться у формі захисту

кваліфікаційної роботи та завершується видачею свідоцтва (сертифіката) про підвищення кваліфікації встановленого зразка.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

	1.1.1.	1.1.2.	1.1.3.	1.1.4.	2.1.1.	2.1.2.	2.1.3.	2.1.4.	2.1.5.	2.1.6.	2.1.7.
ЗК1	+	+	+								
ЗК2	+	+	+			+					
ЗК3				+							
ЗК4				+							
ЗК5			+								
ЗК6			+								
ЗК7				+					+		
ЗК8	+	+		+							
СК1					+						
СК2								+	+		
СК3							+	+		+	
СК4					+	+	+				
СК5								+		+	+
СК6					+	+					+
СК7							+		+	+	+
СК8					+	+		+			

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідним компонентам освітньої програми

	1.1.1.	1.1.2.	1.1.3.	1.1.4.	2.1.1.	2.1.2.	2.1.3.	2.1.4.	2.1.5.	2.1.6.	2.1.7.
ПН1	+										+
ПН2			+		+						
ПН3						+					
ПН4	+		+								+
ПН5		+			+			+			
ПН6							+	+	+		+

PH7	+			+					+	+	
PH8							+				
PH9		+	+								
PH 10				+	+						
PH 11				+				+		+	
PH 12		+									
PH 13	+					+			+		
PH 14				+			+				
PH 15						+				+	
PH 16				+				+			+

Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

У Бердянському державному педагогічному університеті функціонує внутрішня система забезпечення якості вищої освіти, яка ґрунтується на Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському освітньому просторі вищої освіти (ESG 2015) і включає:

- 1) політику забезпечення якості;
- 2) розробку та затвердження програм;
- 3) студентоцентроване навчання, викладання та оцінювання;
- 4) зарахування, досягнення, визнання та атестацію здобувачів вищої освіти;
- 5) викладацький склад, який відповідає кваліфікаційним вимогам;
- 6) навчальні ресурси та підтримку здобувачів вищої освіти;
- 7) інформаційний менеджмент;
- 8) публічну інформацію;
- 9) поточний моніторинг і періодичний перегляд програм;
- 10) циклічне зовнішнє забезпечення якості.

Система внутрішнього забезпечення якості за поданням Бердянського державного педагогічного університету оцінюється НАЗЯВО або акредитованими ним незалежними установами оцінювання та забезпечення якості вищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості вищої освіти, що затверджуються НАЗЯВО, та міжнародним стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

